Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Trung Bắc Tân Văn	Trung Bắc Chủ Nhật	Đàn Bà Mới	Phụ Nữ Tân Văn	Đông Tây	Hà Nội Tân Văn	Hà Nội Báo	Tiểu Thuyết Thứ Năm
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	8 . 00	9 . 00	»	12 $ 00
Các làng và Các công-sở	»	5 . 00	5 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00	»
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00	»	»
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00	»	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-T-LOAN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Nº 1060

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.

1re page
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel. . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ le ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Trường nữ-sư-phạm với cái tiền-đồ nữ-học ta

Thời-đại bây giờ không phải còn là cái thời-đại quí nam tiện nữ như ngày xưa, bao nhiêu những sự-nghiệp trong xã-hội đều là cái phần vinh hiển riêng của phái tu mi, ngoài cái phạm-vi chật hẹp hẹp nửa người trong xã-hội là cái bọn « thị mệt » kia hầu như không được hưởng một chút quyền-lợi gì mà cũng không phải dự một phần nghĩa-vụ gì, thậm-chí đến sự học là cái đồ ăn thức hại để nuôi hồn bỏ óc cho người ta mà cũng cam nhận nhạt nhẽo thêm, nhường cho «các đức anh» hưởng dụng lấy một mình; ấy cái mậu điểm nhân-loại đối xưa đối với đàn-bà con gái thì thế thật, nhưng cái mậu-điểm đó đến ngày nay cũng đã thành một vật quá cổ trong tư-tưởng loài người chúng ta rồi; ở vào cái thời-đại nam-nữ bình quyền như loài người chúng ta bây giờ, ai lại còn không biết con trai có học thì con gái cũng có cái quyền-lợi mà tức là cái nghĩa-vụ đi học, đàn ông học để mà làm nên công nghiệp việc khác trong xã hội thì đàn-bà cũng có cái công việc của đàn,-bà đối với xã-hội, cần phải có học mà được phép học cho đủ cái tư cách đảm-đang phận sự mình; vì loài người vốn là một lẽ công bằng không có lấy « cái, đức » mà phân biệt trên dưới hơn thua, đối đãi phải đều, nữa bên nào đã muốn cho được sáng suốt thông-minh thì nửa bên kia tất không đành chịu để đến nỗi ngu dần đại dột, vậy đâu đã biết chú-trọng về sự giáo-dục đàn ông con trai thì cũng biết chú-trọng về sự giáo-dục đàn-bà con gái là một cái công-lệ tất nhiên. Nói ngay ở xứ ta, trước kia ghê lạnh về nữ-học bao nhiêu thì bây giờ cũng đã thấy nơi-nước về nữ-học mở ra san sát hầu khắp nơi, nơi nào đông như Hà nội tỉnh đến hơn ngàn học-trò, nơi nào vắng lắm nữa như Phú thọ, Yên-bái cũng được hai mươi, ba mươi là ít; ta cứ coi ở một trường nữ-học Brieux ở phố hàng Cót Hà-nội bây giờ, mỗi năm đến buổi khai trường những đơn xin vào học đông có khi đến gai ra không hết người, những cha mẹ học-trò đã phải dùng hết cách vận động để cầu cho các « cô à » được một chân trong lớp học nhà trường, những vị tiểu-thư có vị tới ngoài cái tuổi mười tám đôi mươi mà còn chịu cắp sách theo một lũ em con buổi buổi tới trường, cái quang-cảnh biết bao là nhiệt-náo, mà ta lại hỏi trường cũng một cái trường ấy, hỏi còn ở phố hàng Trống, vào khoảng năm 1908 – 1909 là ngày Nhà-nước Bảo-hộ mới bắt đầu đem cái hạt giống nữ học gieo rắc tại xứ ta, bao nhiêu nhà tử tế còn bỡ ngỡ rụt rè, không thèm cho con gái đi học, bao nhiêu cô thiếu-nữ còn ngập-ngừng bên lối, không chịu bỏ mặt trên tấm ghế nhà trường, thì sự nô-nức về nữ-học bây giờ với sự ghê lạnh về nữ-học ngày xưa khác nhau hẳn như một trời một vực.

Song có một câu hỏi thật đã [illegible] tìm được cái câu trả lời gẫy gọn đó là nữ học trong xứ mình đã thịnh-hành như thế, trường học đã mở rộng như thế, người mình đã ham học như thế, đáng lẽ là trong bọn quần-thoa ta đủ chưa đầm với mong có những bậc nữ bác sĩ, nữ y-sư, nữ pháp-luật gia, nữ chính trị-gia v. v. như các cô học-sinh bên nước Pháp, nhưng chắc cũng đã gây nên được một hạng người có tri-thức, có nghề nghiệp đủ giúp chồng dạy con được mà xứng đáng cái tư cách từ mẫu hiền-thê; vậy mà ta xem trong nữ-giới ta bây giờ, cái số người nhờ về sự học mà tài đức rộng, đức được tốt, nghiệp được tiến, chỉ lơ thơ như lông phượng sừng lân, còn phần nhiều lại có phần kém các bà các mẹ ta ngày xưa, chỉ khác là trở thêm ra được một vài cái nghề mới còn lỗ-mỗ dở-dang như nghề đăng ten, nghề khâu đầm, v. v. mà một vài cái nghề mới ấy nó hình như lại làm tiêu-duyệt mất những nghề gốc của nữ-giới mình sẵn có từ xưa, những nghề cũng chính-đáng, cũng cần kíp, cũng lợi-ích không phải nhỏ cho thân mình, cho nhà mình, cho xã hội mình là nghề tằm tơ, nghề canh-cửi, nghề nấu-nướng, nhứt là nghề buôn bán là cái nghề các bà các mẹ mình ngày trước đã có nhiều người làm vẻ-vang cho nhà cửa, tô-điểm cho chồng con, dư để dư âu, làm phúc làm đức, giúp đắp cho nhân quần chúng tộc được lắm việc hay, đó lại còn chưa kể đến cái thói xa-xỉ càng ngày càng hung, cái tệ đàm-đãng càng ngày càng quá, nữ hạnh nữ-đức của các bà các mẹ ngày xưa hầu như quét đất không còn một tí gì nữa, ngày xưa làm gì có đám bà đánh bạc mà bây giờ cái « hầm đỏ nữ » thấy nay ra một ngày một nhiều, ngày xưa mấy khi có đàn bà bỏ chồng mà bây giờ cái « dịch lý dị » thấy lan ra một ngày một rộng, ngày xưa đàn bà ngoại tình với trai thì cho là đại nghịch bất đạo mà bây giờ tắm-tắc khen nhau là cái cuộc ái-tình, ngày xưa đàn bà ăn chơi đàng điếm thì cho là xấu hổ nhục-nhã mà bây giờ nước-nở bênh nhau là cái tài giao-thiệp; những cái đổi-phong bạc-tục trước kia không có mà bây giờ có ở trong nữ-giới ta như thế, hoặc vì nỗi giáo-dục chưa phổ cập, hoặc vì nỗi gia đình giáo-dục, xã-hội giáo-dục không tốt bằng xưa, chứ quyết không phải vì cớ nữ-học mà sinh ra thế; ta cũng vẫn công nhận rằng sự học rất có ích, chẳng ích nhiều thì ích ít, không khi nào sự học lại có phạm đến một cái tội làm cho con người hư; nhưng ta thiển nghĩ rằng học phải có thầy, mà cái khuôn mẫu người làm thầy tức để nặn thành ra các hình tròn méo ngay cong cho mọi người học; pháp học, sách học, chương-trình học cũng cần thật, mà chưa quan hệ bằng thầy, thầy chẳng ra thầy thì pháp học, sách học, chương trình học dù hay đến đâu cũng không có ảnh hưởng gì đến tâm thần cái người thu giáo kia là cái người đã chịu đầm thấm biết bao nhiêu tính xấu nết hư của kẻ thầy chẳng ra thầy truyền-nhiễm mãi thành căn cố đã; sự giáo-dục đàn ông con trai thì thì sự giáo dục đàn bà con gái cũng thế; muốn cho nữ học ta có cái kết quả tốt thì nữ sư-phạm cần phải cải lương.

Nhà nước Bảo hộ chắc cũng nhòm biết cái khuyết-điểm của nữ-học ta tại đây, nên đã bắt đầu lập ra một trường nữ sư-phạm từ năm 1918; kể từ tháng sáu năm 1922 trở về trước, trường nữ sư-phạm chưa có người học tốt nghiệp, các trường nữ học Sơ đẳng còn phải bỏ lạm các cô trợ-giáo chưa có bằng thành-thung; từ năm học này về sau thì trường nữ sư-phạm đã có đủ những người học tốt nghiệp rồi để sung vào chân nữ giáo-sư ở trong các trường sơ-học; các cô trợ giáo cũ mà muốn theo cái nghề cao-thượng là cái nghề dạy dỗ con trẻ thì cũng phải học thêm nữa tại trường nữ sư-phạm mới được nhận cái chức trách rất trọng đại là cái chức trách đào tạo nên một hạng người làm vợ làm mẹ cho xã-hội sau này.

Ôi! cái hạng người làm vợ làm mẹ trong xã-hội ta sau này nên hay là hư, hay hay là dở, quan-hệ với cái vận-mệnh chung của xã-hội mình có phải là ít dư ? Mà những người đã quyết lòng đảm nhận cái chức trách đào-tạo nên cái hạng người ấy có phải coi đề có thường được, cho là chuyện làm việc chiều-lệ ăn lương hay tệ nữa lại ấy nề là tân nhân vật, bỏ hết những nề-nếp hay của các bà các mẹ trước mà làm cái nêu xa-xỉ dâm-đãng cho đàn em sau này hay sao ? Cái kết-quả nữ-học ta về sau tốt xấu thế nào là trông ở cái công học hành, cái lòng sửa tính chau nết của các cô sư phạm học-sinh đó !

T.

Đảng Xã-hội cấp tiến đối với tòa Nội-các Poincaré

Hội-đồng trị-sự của chi-nhi đảng Xã-hội cấp tiến có yên cầu với các quan Thượng thư Strauss, Loffost, và Sarraut là người về chánh đảng ấy phải thôi không được giúp việc trong tòa nội-các Poincaré nữa.

Các đại-biểu báo-quán có hỏi bà quan Thượng-thư xem các ngài định thế nào, thì các ngài có nói rằng các ngài cứ giữ chức để giúp quan Poincaré.

Quan Sarraut có nói : Ngài sử giúp việc quan Poincaré là một nhà Cộng-hòa đại-danh chứ ngài không có từ chức.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 21 Juin 1923

Việc nhà Thực-nghiệp ngân hàng

Các luật-sư đương cãi về việc các viên quản lý nhà Thực-nghiệp ngân hàng.

Một viên kỹ-sư Đức phải kết án xử tử

Tin Dusseldorf. — Tòa án binh vừa xử tử viên kỹ sư Georges về tội hủy hoại cơ-khí.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 22 Juin 1923

Giúp đỡ những kẻ nông phu

Trong khi các quan thượng-thư hội-nghị ngày hôm thứ năm mới rồi, hai quan thượng-thư bộ Canh nông, và bộ Tài chánh có đệ trình hội-đồng một bản dự thảo luật pháp định tệ rằng những nhà nông-phu có nhiều con cái, và để làm công cho một nhà nghề hai mươi năm nếu được phép vay một số tiền nhẹ lãi, để tậu một cái vườn làm của riêng.

Cuộc hội-nghị quốc tế về nghề bay

Ngày thứ hai này, cuộc hội-nghị quốc-tế về nghề bay sẽ khai nghị tại Londres MM. Laurens Eynac, Fiandin và Brégnet sẽ đại-biểu nước Pháp đến dự nghị.

Việc tòa nội các nước Bỉ

Có tin rằng M. Theunis điều đình về việc lập lại tòa Nội-các đã thành-công.

Anh Pháp và nước Bỉ

Hai chánh-phủ Anh và Pháp vẫn thương nghị với nhau về bản ân-viện với về bồi khoản.

Còn nước Bỉ thì tuy rằng chương-trình của tòa Nội-các mới chưa rõ ra làm sao ; nhưng M. Theunis vẫn thương-nghị với chánh-phủ Pháp về bức thư trả lời lại các câu hỏi của chánh-phủ nước Anh.

Ngày hôm thứ tư, quan đại sứ nước Bỉ ở Paris hội nghị nhiều lần với M. de Peretti, là Chánh-giám-đốc tỷ chánh-trị. Hiện nay có thể nói rằng nước Pháp và nước Bỉ hợp ý nhau về tất cả mọi khoản.

Việc trong các hạt trú binh

Bộ quân-lý đương hỏa xa đã giải lại cho người Đức ba mươi ga, và lại có bá cáo cho người Đức biết rằng những toa tương thực ở các hạt không có trú binh đem đến, bộ lý cũng nhận chở cho, mà chỉ phải nộp tiền cước về đoạn đường trong hạt có trú binh mà thôi.

Các báo Đức đều bảo rằng trong các hạt trú binh sẽ cho trở con không đã đủng. Các báo Pháp nói rằng trong các hạt trú binh, không có thiếu sữa, chứng như ngày hôm 19 người Đức có chở mấy toa sữa ở hạt trú binh ra ngoài thì rõ.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-Âu

Báo *Le Temps* có nói cuộc hội-nghị giảng-hòa Đông-Âu hiện nay không có hiệu lực gì cả.

Nếu ba nước Pháp, Anh và Ý chưa có ý nhất định về cái trái-khoản nước Thổ ra làm sao thì chưa có thể gấy nên kết quả gì.

Cavlle, ngày 20 Juin 1923

Cuộc thám-hiểm Bắc-cực bằng tàu bay

Tin Christiania. — Amundsen có gởi tin ở Alaska về nói rằng ông hãy thử không được như ý, thì ông định bãi việc thám hiểm Bắc-cực bằng tàu bay.

Anh với Thổ

Tin Constantinople. — Một chiếc máy phóng ngư lôi nước Anh đã bắt một chiếc tàu nước Thổ ở trong bể Marmara. Tàu ấy chở khí giới ở Thrace đến.

Pháp với Hoa-kỳ

Tin New-York. — Các quan chức nước Pháp đã điều-đình với chánh-phủ Hoa-kỳ cho các tàu đóng cách hải phòn Hoa-kỳ 3 dặm được phép để rượu cho thủy-thủ và hành-khách đã dùng, khi tàu tới bến thì kho rượu phải khóa lại.

Chuyện kỳ khôi

Cũng là một câu khoe của

Ông Coi gặp vận tấp, học đòi làm sang, trong nhà trang-hoàng rất choáng, ra ngoài chơi bời rất lịch, sửng chim đôi ba khẩu, chó săn năm bảy con, xe nhà, xe đạp, ô tô, phàm người sang có thức gì ông cũng có thức ấy.

Nghề đời trong bụng đã mo-tưởng những sự lòe thiên-hạ thì ngồi đâu đứng đâu cũng chỉ một giọng khoe để lòe.

Một hôm ông ngồi chỗ đông người, nhân nói chuyện đến chó săn, một người nói :

Loài chó săn sao nó nhỏ thế. Nói thật lễ các quan, có con thực khôn hơn chả ..

Ông cai liền nói :

Phải, ngài nói chí phải, Con Lulu của tôi, đã có ông Tây giả một trăm đồng, tôi không bán, thật là vào hạng chó mà ngài vừa nói đấy.

Cả tọa đều mỉa cười.

Nhà-quê.

Việc núi lửa Etna

Về việc núi lửa Etna (trong đảo Sicile về nước Ý) phun đá nóng đỏ-đội, nay lại tiếp được tin tức như sau này :

Tin Rome qua Cavite, 20 Juin. — Núi Etna đương phun lửa đỏ đội. Chỗ đá nóng phun ra chảy rộng 250 m, mỗi giờ đi nhanh tới 800m. Thành Lingualossa, dân số có 15 000 và thành Castiolione dân số có 1.000 hiện rất là nguy ngập. Nhân-dân các xã ở chân núi Etna ai nấy khiếp sợ.

Tin Londres qua Cavite, 20 Juin. — Có tin rằng hỏa Napie và thành Linguaiossa bị hầy hại nhiều lắm. Nhưng chưa có gì là đích xác.

Tin Catane qua Paris, 21 Juin. — Các miền Cezzara và Catane bị đá nóng chảy phủ lấp nhiều đi.

Tin Bordeaux, 22 Juin. — Quan Thủ-tướng Mussolini đã đến thăm miền núi lửa Etna. Chánh-phủ nước Ý quyết nghĩ không nhận lời ngoại-quốc tỏ ý muốn giúp trong cứu trợ những kẻ bị nạn, vì chánh-phủ nước Ý nghĩ rằng chánh phủ và quốc-dân nước Ý phải tự trù liệu lấy việc cứu trợ.

Song, người nước Ý đi-cư ở ngoại-quốc có gởi tiền về cứu trợ thì bản chánh-phủ sẽ nhận.

Tin Bordeaux, 22 Juin. — Mấy ông nguyên lão nghị-viện nước Pháp có đề trình nghị viện một khoản như sau này: « Nguyên lão nghị-viện nước Pháp, được tin nước Ý gặp cái nạn núi Etna lại phun lửa, thảo lòng quốc-dân nước Pháp, có lời tỏ tình thân ái, sâu-xa cảm-động với nước Ý là một nước trong lúc ba-đào đã đem lòng thân ái, đã can đảm mà xông pha mũi gươm hòn đạn với nước Pháp cùng Đồng minh Liệt-quốc. »

M. De Selves, là trưởng ban hội-đồng ngoại giao cũng biểu đồng tình việc Ý. Quan Thượng-thư Maginot cũng thay lời chánh-phủ Pháp mà biểu đồng tình.

Nguyên-lão nghị-viện đồng-thanh ưng-chuẩn.

VĂN UYỂN

Tống biệt người bạn thân

Ai xui nam bắc rẽ đôi đường,
Một bước xa xôi một đoạn trường.
Đò nặng đầy chèo nhờ cỏ chống,
Gánh to mình đỡ gỗ tôi mang.
Sao cho trọn vẹn nguyền non nước,
Đừng để phôi pha nghĩa đá vàng.
Còn nước còn nhà còn thế giới,
Còn đôi ta đứng giữa viêm-bang.

Ngẫm hoa sen có cảm

Đọa đầy chi lắm hỡi ai ơi!
Nắng giãi mưa rầu nhị chẳng phai.
Hương thoảng đưa xa càng thấy ngát,
Sắc trông không đẹp thế mà tươi.
Ong chường bướm chán càng vơi phận,
Ngọn trắng ngà trong tỏ với ai.
Nhẫn nhủ làng hoa ai nhớn nhỉ,
Hoa lan hoa huệ với hoa nhài.

T.

Đề núi Đại-hữu

(Là núi phát tích nhà Đinh)

Cuộc đời đã trải mấy tang-thương!
Núi hỡi cho ai giãi nỗi sương?
Gò thỏi đồng Long chìm lớp sóng,
Trăng soi đình Mã cả rờn gương;
Chân trời dành để người nhàn trí,
Mạch đất còn truyền nếp đế vương;
Những muốn nghìa xưa bia tiếu cổ,
Chóm lan sau sát bóng tà-dương.

Gia-viễn Pn. Nh. Ng. day-Tiếu.

Cái vấn-đề nha-phiến tại hội Vạn-quốc

Ngày 30 Mai mới rồi, hội-đồng của hội Vạn-quốc coi về cái vấn-đề nha-phiến hội-nghị ở Genève đã mang-chuẩn một khoản của viên đại-biểu nước Anh là Sir Malcolm Delevigne nói rằng bản hội-đồng xin tòa trị-sự hội Vạn-quốc nên khuyên các nước có thuộc-địa ở Á châu, mà nhân-dân thường hút nha-phiến, nên đặt cuộc hội-nghị nước đang cần khẩn mà điều-đình với nhau, để tìm lấy cái phương-sách mà in-nana cao được thích hợp với phần tư hai trong bản giao-ước của liệt-quốc về nha-phiến, như vậy thì mới có thể thanh giảm dần dần việc xuất sản nha-phiến được. Các nước ấy lại nên xét xem liệu chừng có thể điều-đình với nhau để cùng thi-hành một chánh-sách giống nhau đối với cái vấn-đề nha-phiến, như là việc hễ cái lệ cho trung buôn nha phiến, cái lệ lập độc quyền bán nha-phiến, việc định giá bao, và hình phạt giống nhau.

Viên đại-biểu nước Pháp không ưng khoản nói trên này, vì như ý ông thì việc ấy trái với cái tôn-chỉ trong bản giao-ước về cái vấn đề nha-phiến.

Đến ngày 1er Juin, hội đồng lại hội-nghị bàn về việc chế bỏ sự xuất-sản nha-phiến. Viên đại-biểu nước Anh lại khởi-nghị một khoản nói rằng các nước xuất sản ra nha-phiến, nên điều đình với nhau để chế bỏ việc sinh-sản nha-phiến, và việc đem nha-phiến nhập-cảng các thuộc-địa của Á-châu liệt-cường ở Á-đông.

Các đại-biểu các nước Bồ-đào-nha, Đại-pháp, Trung-hoa, Nhật-bản, Hà-lan đều ưng-chuẩn cái đại-ý trong các khoản khởi nghị của nước Hoa-kỳ nói rằng chất nha-phiến chỉ được dùng về việc trị bệnh và về việc khoa-học mà thôi, chứ không có nha phiến mà dùng vào các việc trái phép nữa. Viên đại-biểu nước Đức cũng nói rằng cái khoản của nước Hoa-kỳ cũng hợp với luật pháp nước Đức.

Câu chuyện gia-đình giáo-dục ... ng thường ; ta lại theo cách dạy ... bậc thân ông Karl Witte dạy ... Giới thiệu sách mới | Bữa tiệc đãi quan Toàn quyền ... Những đơn nào gửi mà không đề ... Thuyền chuyển trong ngoài

Câu chuyện gia-đình giáo-dục

Bà Stoner là bà giáo ở trường đại-học Pittsburgh bên Mỹ bây giờ mới xuất bản một quyển sách nhan là : « Cách giáo dục tự-nhiên » (Nature éducation) thuật những cái phương-pháp của bà dạy người con gái bà. Người con gái đó nhờ được những cái phương-pháp dạy dỗ của bà mà thành một đứa nhỏ thông-tuệ tuyệt đời, ba tuổi đã thông quốc văn, bốn tuổi đã thuộc được tám thứ tiếng ngoại-quốc, dùng tiếng thế-giới-ngữ đặt làm kịch bản được, năm tuổi đã viết văn ở các tạp-chí được, toàn xã-hội ai thấy cũng phải lấy làm kinh kỳ. Nhưng cứ lời bà thuật thì cô con gái đó vốn không phải là thiên-tài xuất chúng cho lắm, chỉ nhờ về những cái phương-pháp giáo-dục khéo mà trở nên thông-tuệ lạ thường đến như thế. Những cái phương-pháp bà dạy người con gái đó, bà thuật ra như sau này :

« Cách giáo dục của ta đối với đứa con gái ta là khởi đầu huấn-luyện từ sự cảm-giác trước. Đại phàm năng lực người ta có dùng mới có phát-đạt, nên sự cảm-giác của trẻ con phải tìm cách khiến cho nó phát đạt được sớm ; trong năm quan cảm-giác, phát-đạt được sớm nhất là quan nghe. Ta nghĩ nếu đem những bài thi ca thật êm-ái mà hát cho nó nghe thì tất có phần bổ-ích cho sự cảm-giác của nó ; ta bèn thí-nghiệm, cứ mỗi khi du ngủ, ta hát những bài thơ trường-thiên của ông Virgile (một nhà đại-thi nhân trong thời-đại La-mã đế-chính) giọng điệu ôn-hòa, quả-nhiên làm cho nó phải lắng tai nghe ra bộ chăm-chỉ lắm. Nó sinh mới được sáu tuần lễ ; ta lựa nhiều những bài thơ hay có tiếng hát cho nó nghe, kết-quả, thì ta nghiệm ra cái tinh-thần trong bài thơ thế nào thì cái tinh-thần của nó cảm-động mà phát-hiện ra cũng thế ; như khi ta hát bài thơ của ông Tennyson thì thấy nó có cái tinh thần điềm-tĩnh, khi ta hát bài thơ của ông Macauley thì thấy nó có cái tinh-thần phấn-khởi. Nhờ cái phương-pháp ấy, lúc đầy tuổi-tôi, nó đã biết hát những bài thơ Enéide của ông Virgile và nhiều bài danh-thi khác.

Đồng thời ta huấn-luyện cái giác-quan nghe của nó, ta vừa huấn-luyện cái giác-quan trông của nó nữa. Ta dùng bảy cái chuông nhỏ, sơn mỗi cái mỗi màu, cái vàng, cái nâu, cái xanh, cái lục, cái lam, cái tía, cái đỏ, mỗi buổi ta đánh cái chuông nào thì lại bảo cho nó hiểu là cái chuông màu ý, màu nọ. Trong phòng nó ở, ta treo nhiều những bức danh họa và những đồ chạm-trổ khéo ; ta thường ẵm nó đi đi lại lại ngắm xem, chỉ cho nó biết những hình nhân vật cây cỏ chim muông.

Lúc nó đã biết đi, ta thường dẫn nó đi chơi, các hình sắc ở rừng, ở bể, ở trên trời, ở ngoài đồng đều tìm cách khiến cho nó gặp cái gì chú-ý tới cái ấy ; nhân thế cái sức ký-ức của nó rất là phát đạt ; khi nó mới nói sõi, có một ông giáo ở trường đại-học Nữu-ước lại chơi đối nó đọc một bài quân-ca có một lượt, nó tức thì đọc lại thuộc lòng ngay.

Khi nó chưa biết nói, ta đã dùng tiếng quốc-ngữ nói chuyện với nó ...ờng thường ; ta lại theo cách dạy ...phụ thân ông Karl Witte dạy ...Karl Witte ngày xưa, chỉ cho ...những chữ danh-từ về các vật ...iện trần-thiết ở bốn phía nhà như cái bàn, cái ghế, v. v. cho nên nó mới đầy tuổi tôi đã nói chuyện được nhiều câu có ý-tứ mà hiểu được những chữ nhật dụng thông thường.

Lúc lên ba tuổi, nó đã thông quốc văn rồi, ta bèn dạy nó nói tiếng Tây-ban-nha, vì các thứ tiếng ở Âu-châu thì tiếng Tây ban nha đơn-giản hơn cả ; nó học thuộc thứ tiếng này, ta lại dạy nó thứ tiếng khác ; mới hơn bốn tuổi thì nó nói được tám thứ tiếng ngoại-quốc. Ta nhân nghĩ thứ thế-giới ngữ chẳng bao lâu sẽ thành thứ tiếng chung trong quốc-tế, nên thứ tiếng ấy ta cho nó học thục luyện hơn cả ; năm lên năm tuổi, nó đặt kịch bản bằng thế-giới ngữ được ; năm lên sáu tuổi thì nó dạy các đứa trẻ khác học bằng thế-giới ngữ được ; năm ấy ở chân Chantangue về tỉnh Nữu ước mở đại-hội thế-giới-ngữ, nó đứng đọc một bài thơ bằng thế-giới-ngữ của một cụ giáo gần bảy mươi tuổi ; cụ giáo ấy lúc đó cũng có ở đấy, một ông cụ già cùng một con bé nhỏ bàn luận thơ văn với nhau bằng thế-giới ngữ, cử tọa đều vỗ tay cười.

Cách ta dạy đứa con gái ta toàn dùng lối du-hí mà dẫn-dụ cả. Khi nó mới được sáu tháng, khắp bốn mặt tường chỗ phòng nó ở, ta đều gián một lớp giấy trắng dày, bên trên gián giấy đỏ thành hai mươi sáu chữ cái, chỗ thì gián thành những số, chỗ thì gián thành những chữ danh từ đơn-giản. Khi ta dạy nó học đặt câu, ta hỏi nó cho nó một tiếng đầu rồi bảo nó nói tiếp theo cái tiếng dưới. Khi nó hơi biết đặt văn, ta chỉ cho nó cách làm nhật-ký và xui nó viết thư cho mọi người. Những khoa-học lịch sử và địa-dư thì ta thuần dạy bằng lối nói chuyện cả. Những khoa học thiên-văn cùng vật-lý, hóa học thì ta toàn dạy ở trong khi đi chơi rừng chơi bể cả. Nói tóm lại là ta dùng đủ các cách mà làm cho cái trí-tuệ của nó được tự-nhiên phát-đạt mà không dùng cái cách cưỡng-bách chút nào.

B. dịch-thuật

Phát phần thưởng

Tại trường Trinh-tiết (phủ Mỹ-đức)

Hôm 17 Juin mới đây tại trường Trinh-tiết thuộc phủ Mỹ-đức tỉnh Hà đông có mở ra cuộc phát phần-thưởng.

Hồi tám giờ sáng thì quan phủ và các thân hào đến dự lễ, pháo đốt liên thanh. Đến 8 giờ rưỡi thì M. Tâm là chưởng giáo đọc một bài diễn văn bằng quốc-văn khá dài, đại ý cám ơn các quan và các thân hào đã có lòng khuyến miễn đến dự lễ này. Đoạn rồi quan phủ tiếp lời cũng đọc một bài đáp lại. Kế đến ông giáo Thuần xướng tên và phát phần thưởng.

Cuộc phát phần thưởng này khiến cho ta xét biết ra được cái cơ tiến hóa của dân hạt này mà nhất là làng Trinh-tiết đây. Mong rằng dân làng Trinh-tiết sẽ nên cố gắng theo lên con đường tiến-hóa cho thực đến nơi thì tương lai sẽ được hưởng nhiều cái kết quả hay vậy.

(Theo như bản lai cảo của ông Nghiêm xuân-Lan).

Giới thiệu sách mới

HƯƠNG-SƠN THẮNG CẢNH

Chẳng cần phải nhắc lại, chắc ai cũng đã từng biết cái danh-thắng Hương-sơn là một cảnh Nam-thiên đệ nhất rồi. Mấy năm nay là kể từ khi đường đi lại đã tiện lợi, các thiện-nam tín-nữ và các nhà du-lịch, mỗi năm tới kỳ xuân nhật thì nhau lũ lượt, hoặc đình lễ hành hương, hoặc chiêm ngưỡng kỳ lâm thắng, khi ra về cũng đều xưng đạo là một nơi phật-quốc tiên-hương. Tuy vậy, trong một cái thời gian ngắn ngủi, đem cái mục-lục hữu hạn chưa dễ đã xét hết được cái kỳ diệu ẩn hiện vô cùng của hóa-công, ấy cũng là một điều đáng nên tiếc vậy. Mới đây ông Nguyễn-mạnh-Trác có soạn ra quyển « Hương-sơn thắng cảnh » tường thuật cái hành-trình hai động Hương-tích và Thanh-sơn, là hai nơi thắng-cảnh sau này mới tìm thấy và mới sửa sang xong, soạn nên hành-trình để phổ cáo cùng khách thập phương đều biết. Ông lấy là một người thổ trước tại chốn Hương-sơn lại đã từng lâm phen xem xét, vậy quyển sách ông soạn ra tất được rành mạch kỹ càng, có thể giúp một phần hướng đạo cho các nhà muốn trẩy chùa Hương sau này vậy. Sách ấy lại chính ông Nguyễn-mạnh-Bổng ấn-hành, khổ hẹp, dày 14 trang, giá bán 0 p 20. Ông có gởi tặng bản-quán một quyển, vậy bản-quán xin cám ơn ông và vui lòng giới thiệu với các độc-giả.

B. Q.

Tin sau cùng

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Việc núi lửa Etna

Bordeaux, ngày 23 Juin 1923

Núi lửa Etna xem chừng đã dịu. Số tổn hại ước độ 70 triệu.

Cavite, ngày 21 Juin 1923

Tin Catania. — Năm vạn người hiện không có chỗ ở. Vua Victor-Emmanuel có ngự giá đến nơi bị hại. Đức Giác-hoàng có gởi một triệu *lires* (tiền-tệ nước Ý, giá bằng một franc) để cứu-trợ cho kẻ bị nạn.

Tin Rome. — Núi Vésuve vẫn yên. Xưa nay mỗi khi núi Etna động, thì núi Vésuve cũng động. Lần này núi Vésuve được yên. Đó cũng là một điều lạ.

VIỆC HANOI

Quan Toàn-quyền Merlin sang Đông-pháp. — Quan Toàn-quyền Merlin khi ở quí-quốc sang tới nơi thì ngài định ở Nam kỳ và Cao-mên chừng hai ba tuần lễ rồi mới ra ngoài Bắc.

Ở Nam-kỳ ra, ngài sẽ đi đường bộ qua Huế rồi mới ra Bắc, chừng khoảng 15 và 20 Septembre thì tới Hanoi.

Giá bạc. — Kể từ ngày 23 Juin 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 20

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 23 Juin 1923* : 3 °/. 56.50 — 4 °/. 1918 61,50 — 5 °/. 1915 74,90 — 5 °/. 1920 87,80. — 6 °/. 1920 86,97.

Tin tàu. — Tàu *d'Iberville* khởi-hành ở Marseille ngày 21 Juin đi đến Đông-pháp.

Tàu *Yang Tse* tới Haiphong ngày 23 Juin hồi 16 giờ.

Bữa tiệc đãi quan Toàn quyền Merlin. — Điện-báo Bordeaux có thuật rằng ngày 20 Juin bộ Thuộc-địa có làm tiệc đãi quan Toàn-quyền Merlin, có quan Thượng-thư Sarraut đến chủ tọa, các quan chức Đông-pháp đến dự tiệc đông lắm, Quan Toàn-quyền và quan Thượng-thư có đọc diễn-văn.

Trong số sau bản quán sẽ dịch đăng bức điện tín ấy.

Tin đường sá. — Đường số 13 từ Phủ lạng-thương đến Chũ, đi cần thận thì cũng được.

Thăng thưởng trong ngạch các quan cai-trị. — Kể từ ngày 1er Juillet 1923, các quan cai-trị có tên sau này được thăng chức :

Thăng chức cai-trị hạng nhất :

MM. Dupuy (Louis Volny), Bréda (Paul-Théodore), Legros (Emile), Lachaud (Henri-Marie).

Thăng chức cai trị hạng nhì :

MM Esquivillon (Maurice), Abont (Michel-Edmond), Daugeard (Henri-Pierre), Poulet-Osier (Pierre), Pergier (Etienne), Blandin (Jacques).

Thăng chức cai-trị hạng ba :

MM. Marty (Pierre), Haudebert (Marie-Louis), Romanetti (Jacques), Bardez (Félix), Bernard (Henri).

Thăng chức phó cai-trị hạng nhất :

MM. De Bottini (Henry), Passano (Emile), Estèbe (Jean), Lozer (Ernest), Marselle (Maurice), Gombaud Saintonge (François Marie), Cudenet (Edouard), Le Clerc (Maurice André).

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9. ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Số học sinh tuyển vào các trường Cao đẳng. — Đến kỳ khai trường trong tháng mười tây năm 1923 số học-sinh tuyển vào các trường Cao-đẳng mỗi ban nhiều nhất định như sau này :

Trường thuốc ban kiêm bị (Ecole de médecine de plein exercice)

Ban P. C. N. (học sinh có bằng tú tài) số lấy không có hạn.

Trường Thuốc và trường Bào-chế :

Ban thầy thuốc	15
Ban thầy thuốc binh	10
(ban này sẽ mở kỳ thi riêng)	
Ban Bào-chế	6
Trường Thú-y	8
Trường Pháp-chính	35
Trường Sư-phạm :	
Ban Văn-chương	12
Ban Khoa-học	8
Trường Canh-nông	15
Trường Công-chính	30
Trường Thương-mại	25
Trường Khoa-học thực-hành	5

Các đơn xin vào học phải đính theo những giấy đã kể ở điều thứ 19 trong bộ Cao-đẳng tổng-qui (Règlement général de l'Enseignement Supérieur) và gửi đến nha Học-chính Đông-pháp tòa ba (Direction de l'Instruction Publique, 3e Bureau) trước ngày 20 Juillet 1923.

Những đơn nào gửi mà không đủ các giấy chứng-chỉ đã định hoặc là gửi đến sau ngày ấy thì không xét nữa.

Đến ngày 20 Juillet sẽ làm sổ những người vào học.

Cuộc thi vẽ giấy yết thị cổ-động Hội-chợ. — Tiểu-ban « Cổ-động » của hội đồng Hội chợ đã hội-nghị ngày 23 Juin hồi 10 giờ tại phòng Thương mại để xét các bức kiểu dự thi.

Cả thảy 45 bức. Nhiều bức vẽ rất đẹp, nhưng phần nhiều không hợp lệ.

Cũng như năm trước, xem chừng các nhà dự thi không phân biệt vẽ một bức tranh cốt lấy đẹp để chơi và vẽ một bức tranh để in lại làm giấy yết thị, hai đằng khác nhau thế nào.

Vì vậy hội-đồng định không phát phần thưởng nhất và đã chọn năm bức sau này vào hạng được thưởng :

Giải nhì :	Phạm-ngọc-Chan	100 p.
Giải nhì :	Nguyễn-đình-Chi	100
Giải ba :	Trần-tấn-Thọ	50
Giải tư :	Phạm-xuân-Trước	30
Giải năm :	Trần-văn-Bính	20

Bắt đầu từ ngày 26 Juin này, những người trúng tuyển có thể đến lĩnh giải, còn những người không trúng tuyển có thể đến lĩnh tranh của mình về.

Ngày chủ nhật ngày mai từ 9 giờ đến 11 giờ, [illegible] coi các tranh dự thi bày ở phòng Thương-mại.

XIN HIẾN MỘT CÂU HAY

Thiên-hạ đến coi chiếu bóng tại rạp Palace tuần lễ này, nhiều người khen các phim đẹp lắm, hay lắm.

Phim FOLIE D'ÉTÉ là một phim rất đẹp của hiệu PARAMOUNT đem chiếu ở đâu thiên-hạ cũng hoan-nghênh, nay đem đến chiếu ở rạp PALACE Hà-nội ta, phòng ngồi cao ráo, lịch sự, lại thêm đẹp đẽ rực rỡ muôn phần. Vậy ai chưa đi coi, thì ta xin hiến một câu : Chớ nên bỏ cái dịp tốt này. Nên đến mà thưởng một cuộc vui rất thú ấy.

Tuần-lễ sau sẽ chiếu phim sử-ký JULES CÉSAR

Cá chết trôi nhiều lắm. — Như lời bản-báo đã nói ở mục Phú-thọ ngày hôm qua, cá chết ở sông mấy hôm nay nhiều lắm, mà trôi cả về Hanoi. Sở Thú-y đã xét ra rằng các giống cá ấy vì ăn phải chất-độc mà chết. Cứ như lời những người ở trên mạn ngược thì có lẽ vì mấy hôm trước lá cây ở trên rừng rụng nhiều bị nước mưa trôi xuống, mà các lá ấy có nhiều thứ độc, cho nên cá ăn phải mà chết. Điều ấy cũng có lý lắm, vì người ta không thể nào đánh thuốc độc cho cá chết nhiều như thế được bao giờ. Sở Cảnh-sát đã cấm không cho vớt những thứ cá ấy, sợ người ta ăn phải chất độc. Tưởng các quan địa phương ở giáp bờ sông Hồng-hà cũng nên sức cho dân không được vớt những cá ấy lên. Trong những lúc này, ai muốn chắc chắn không ăn phải thứ cá ấy thì chớ mua cá chặt sẵn từng khúc, có ăn cá thì cứ mua nguyên cả con còn tươi, chớ đừng tham rẻ mà ngộ độc.

Thuyên chuyển trong ngạch quan lại — M. Đào-trọng-Vận án-sát hạng nhì ở Kiến-an, hết hạn nghỉ, thì nay đổi đi Lạng-sơn thay M. Hoàng-huân-Trung.

M. Hoàng-huân-Trung án sát hạng nhì tại Lạng-sơn nay đổi đi Kiến-an thay M. Đào-trọng-Vận.

Khi nào M. Đào-trọng-Vận lên đến Lạng-sơn thì M. Hoàng-huân-Trung mới về Kiến-an.

M. Ng-kế Phong thừa phái hạng ba huyện Mỹ-lộc (Nam-định) nay đổi đi Lai-châu thay M. Ngô-Liên.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2059 , 39, *Phố hàng Quạt, Hanoi*

Những người không thiết của. — Trong *Quan báo* ngày 20 Juin vừa rồi có đăng những số trái-phiếu Đông pháp trúng số được hoàn tiền lại mà chưa lấy về, từ kỳ rút số đầu là ngày 1er Juin 1922 cho đến ngày nay. Chắc là những trái phiếu của người nhà quê được trúng số mà không biết hay là của những người không thiết của chăng ! Những số không lĩnh về như vậy nhiều lắm. Kỳ đầu là ngày 1er Juin 1922 hiện còn 60 số 100 đồng ; kỳ thứ hai là ngày 1er Septembre 1922 còn ba số 500 đồng và 94 số 100 đồng ; kỳ thứ ba là ngày 1er Décembre 1922 còn 95 số 100 đồng và kỳ thứ tư là ngày 1er Mars 1923 còn hai số 1 000 đồng, mười số 500 đồng và 312 số 100 đồng. Ấy là chưa kể những số trong kỳ thứ năm là ngày đến tháng này mà còn nhiều thế.

Những người của đến tận tay mà cũng không buồn lấy về thì cũng kỳ thật !

Những miền hiểm độc. — Hạt Kim-cương tỉnh Hà-tĩnh và hạt Kroong-Pha tỉnh Phan-rang (Trung-kỳ) thì nay kê thêm vào cái sổ phụ với nghị-định ngày 30 Mars 1917 là nghị-định kê những đồn hiểm độc.

Trường Thương-mại Đông-pháp. — Trường Thương-mại Đông-pháp vừa thi tốt nghiệp xong. Các sinh-viên trúng tuyển nay cứ theo thứ tự trên dưới đăng như sau này :

MM. Ng-tấn-Lam	Nam-kỳ
Deville Jean	Pháp
Ng-hữu-Luy	Nam-kỳ
Ng-văn-Doi	Nam-kỳ
Kuo-kang-Chung	Trung-hoa
Trần-v-Khanh	Bắc-kỳ
Trần-quang-Trân	Bắc-kỳ
Tạ-văn-Qui	Nam kỳ
Ng-văn-Dục	Bắc-kỳ
Ng văn-Quế	Bắc-kỳ
Bùi-Nam	Bắc-kỳ
Lê-đức-Mận	Bắc-kỳ
Vũ-thanh-Vinh	Nam-kỳ
Phạm-thái-Vang	Bắc kỳ
Ng-văn-Thúc	Bắc-kỳ
Heng-ca-Ngoan	Trung-hoa
Poc-Phokun	Cao mên
Dương-canh-Tân	Bắc-kỳ

16 người đỗ trên sẽ được tập sự một năm tại trường Thương-mại thực-hành ở Saigon.

Bản-quán có lời mừng các ông mới trúng-tuyển.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Số 6

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

Phạm-dôi-Cẩm dịch thuật

Trung-tá ngẩn mặt trông vời, trong bụng lẩm nhẩm nghĩ thầm lấy làm quái lạ. Bất đắc dĩ lại phải lộn về nơi biệt-thự, để liệu mưu lập kế dần dần.

Bấy giờ Thiết tàng cũng đã thoát khỏi trói, thấy Trung-tá về ra đón, kể những thủ đoạn quái ác của con người rừng, còn Thẩm-tuyết-tử phu-nhân cũng kể đầu đuôi câu chuyện. Phu-nhân lại nói với Trung-tá rằng :

Con quái kia quyến luyến lang quân, chẳng hay lang-quân cũng có đồng tình chăng tá ! rồi lại kể lể những lời tình-tệ của Thiên-lãng nói, cho Trung-tá nghe !

Trung-tá hầm hầm nổi giận mà rằng :

Nói thế mà nghe được ! nó là một con tướng giặc, dám đối với một người quân-nhân ở Hải-quân của Nhật-bản đế-quốc, mà nói những câu vô lễ làm vậy à ! Mới rồi mạo tên phu-nhân vào trong hội chơi vườn, may sao đã trốn thoát, giờ lại dám đến nơi biệt thự của ta mà hành hung quấy rối ! Nữ-hải-tặc ! Mày thật cũng là một đứa gan liền ! Khi nói nghiến răng trợn mắt, rợn tóc cau mày, trông có vẻ oai nghiêm đường bệ !

Thẩm-tuyết-tử phu-nhân dịu lời sẽ tiếng mà rằng :

Lang-quân thử nghĩ ra, con nữ-hải-tặc có nói rằng khi ở Anh-quốc, có quen biết lang-quân, lại khi về đến nước nhà, cũng cùng đáp tàu đi một chuyến. Lang-quân thử nghĩ kỹ xem.

Trung-tá định thần lại, cố tìm ở trong kho ký-ức, bỗng nhớ ra mà rằng :

Phải ! Tôi có biết ! Vừa rồi người đàn bà đi thuyền ở ngoài bờ bể, chính là con nữ-hải tặc rồi ! Người ấy tôi có gặp ở Luân-đôn, là một vai đào ở rạp hát Nhật-bản ! Sinh nhai về nghề diễn kịch, sau sắp đi nơi khác, có đến dinh Công-sứ xin giấy thông hành, đi lại mấy lần, thường có cùng tôi trò chuyện. Sau tôi lại gặp ở nhà khách-sạn, tình ý rất là chu-truân, sau cố mời tôi sang chơi chỗ ở. Tôi nghĩ người ấy nhan sắc dẫu đẹp, song danh-dự không trong, vì vậy hết lời từ chối, sau này vượt bể về Nhật, bất kỳ lại gặp ở trong tàu. Trông người bóng dáng vẫn như xưa, song tôi cũng chưa từng tiếp chuyện. Xem ý thì dường như không bằng lòng về điều đó. Đó là câu chuyện trong khi đi biển ở Thái-bình-dương.

CHƯƠNG THỨ XI

Trong khi nói chuyện, Trung tá bồi hồi ngơ ngẩn, như có nghĩ ngợi điều gì, mà rằng :

Trong khi đi biển, được mấy hôm thì buồn bực quá chừng ! Lòng về muốn chóng, mà đường kề còn xa, giận mình không cánh mà bay, ra ngẩn vào ngơ, chẳng còn có chủ ý gì nữa.

Một hôm, sau khi ăn cơm tối, hơi ngà ngà rượu, lững thững bước lên lần giáp-bản thứ hai, đứng trong chỗ mạn tàu, xa trông ra bể. Bấy giờ trời cao trăng tỏ, lấp lánh sóng vàng, trái bể nhả châu, lập lòe chói mắt. Tôi tựa mình vào hàng bao lơn sắt, bồi hồi nghĩ nỗi đường xa, mặt biển mênh mông, chân trời man mát, ôm lòng đôi đoạn, mỏi mắt ngóng trông ! một lúc tinh thần bải hoải tê mê, thìu thỉu buồn ngủ ; ý bừng lười nhác, không buồn lần bước xuống thang, nhân trên mặt tàu chỗ đó có chiếc ghế mây dài, liền đặt lưng nằm xuống. Mắt vừa nhắm lại, thần hồn đã xa chơi trong đám hư vô, nói đến tình cảnh bấy giờ thực trong giới tuyến tư tưởng của tôi, đến nay vẫn không sao mà nghĩ ra manh mối.

Thẩm-tuyết-tử cùng Thiết-tàng nghe nói đồng thanh mà hỏi rằng :

Hay là chiêm bao đó chăng ?

Trung-tá nói :

Tuy nhiên, trên thế gian này, dễ không ai đoán ra được cái tình-trạng hoảng hốt bấy giờ, nay tôi nghĩ đến lúc nào, cũng thấy rùng mình sởn ốc. Vì rằng cái quái vật khi đó mà tôi trông thấy, dễ là loài ma ! ! !

Thẩm-tuyết-tử phu-nhân nói :

Đại phàm những điều ma quái, có thể cổ-hoặc được người, là ở những nước giã-man, trình độ khai hóa còn kém. Chứ như những nước đã văn minh, thì làm gì có những cái hiện tượng ma quái. Trí tuệ loài người càng cạnh tranh lại càng không biết đến đâu là bờ bến. Cứ theo trong khoa vật-lý suy diễn ra, thì chẳng loài bất nhất, càng nghiên cứu lại càng làm cho trí tuệ loài người phát đạt thêm ra. Cứ ý thiếp xem ra, thì cái ma thuật, người ta không biết đâu mà đoán định kia, chẳng qua cũng là do bởi trong một học-phái nào đó.

Thẩm-tuyết-tử phu-nhân, lấy trí thức một người con gái trong nước văn-minh, lý tưởng rất là hoạt-bát ; biện-luận trôi chảy, không còn ngờ có cái gì là ma-chướng ở thế-gian này. Vì bằng cứ theo vật lý học mà xét ra, thì lược chải gương soi, thám trích hết mọi điều u-ẩn. Nghe phu-nhân nói những câu ấy, Trung-tá liền ngắt lời mà rằng :

Cái đó hẳn như bàn vội, nhưng mà quái lạ thật, con quái vật kia sao lại dám trêu ghẹo đến nhà quân chúng tôi. Bấy giờ trong lúc mơ màng như mê như tỉnh, tự mình cũng không biết rằng mở mắt hay là chiêm bao ! lấy tay rờ lên trên ngực, thấy có vật gì đè nặng quá, không sao chịu nổi, tôi liền hết sức cự lại, song chẳng thấy nhúc nhích tí gì. Mồm muốn kêu la để hô cứu với mọi người, song cổ nghẹt quá không kêu ra tiếng. Mở choàng mắt ra trông lên trên ngực, thì hình như một người con gái, có lẽ chính là vai đào ở trong rạp hát mà cùng đi tàu với mình. Người ấy lấy một bức khăn hồng trùm vào mặt tôi, tôi thì quát tháo sỉ mắng tàn tệ, rồi lấy tay gạt mạnh, thì người con gái lại biến hóa khác hẳn, trông phảng phất không phải loài người nữa, mà ra một con quái thú dữ dội lạ thường, tuy nhiên, con quái thú lại hình như người, bây giờ hoảng hốt kinh hoàng, cố vùng trở dậy kêu la rầm rĩ, may ở cầu thang có một người phu làm tàu chạy đến. Tôi liền hỏi : có thấy gì không ? Nhưng người ấy đáp rằng : Bốn bề vắng lặng như tờ, không trông thấy gì cả.

CHƯƠNG THỨ XII

Thẩm-tuyết-tử phu-nhân nghe đến đấy, liền nói chuyện với Trung-tá rằng :

Bất luận người hay là giống vật, những điều ma quái đều là tự người ta mà ra, vậy thì người ấy đích là con nữ-hải-tặc, không còn nghi ngờ gì nữa. Trung-tá nét mặt hừng hừng mà nói :

Con quái nữ-hải-tặc này to gan thực ! Thế nào ta cũng bắt sống được nó mới nghe ! cho dẫu góc bể chân giời, vào sinh ra tử, đã là nghĩa-vụ, nào có ngại gì : ngay bây giờ ta phải xin phép đi ngay mới được !

Phu-nhân nói :

Chờ bằng hãy để dịp khác, thưa lang quân.

Thiết-tàng nói :

Thưa phu-nhân, không ! sự-nghiệp anh-hùng, cơ-hội không nên bỏ phí.

Trung-tá nói :

Phải ! không bắt được con Cao-tân Thiên-lãng, còn mặt mũi nào trông thấy Hoa-thôn bá-tước, và chẳng một cái tàn đóm, nếu không dập tắt, rồi ra cũng có lúc cháy nhà ! con nữ-hải-tặc vốn là người nước ta. Thế thì việc bắt nó là cái chức-trách người Nhật-bản phải làm cho được...

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Số 500.000 quan

Nhiều ngài viết thư hỏi bản-hiệu rằng muốn đánh số 500.000 quan thì đánh ở đâu ?

Vậy xin trả lời chung rằng việc ấy bản-hiệu không biết thế nào cả, chỉ xin nói để các ngài biết cho là số 18, phố Đường Thành (Rue de la Citadelle) Hanoi đó là nhà kính chụp ảnh của bản-hiệu.

Nay kính,
TRẦN-GIA-THỤY

Rượu bổ đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự nhiên in ở đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò cười cho trẻ con và trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, năm hiệu Khải-định thứ 8, tôi Nội-các phụng lời nhân phê rằng :

Chiếu nay đệ được phẩm vật MONTÈS gửi dâng, cả thảy nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì gửi cho qui được phẩm chế-dùng để tỉ thành-giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-thuốc có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

Xin nhắc lại rằng mua bán, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến mới, thì gửi cho bản-quán cả giấy quảng-bá, chứ lại thế nào khi hiểu rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$ 20) bằng tem cũng được, để chi tiền giấy quảng-bá.

Nếu ai không gửi tiền theo thì sở đi người thứ nhất phải trả hàng hai

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm — Giây nói số 395

... bằng kinh hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh viện.

Bệnh đau dạ dày, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 6 giờ đến 8 giờ chiều.

Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, sở học ngày giờ cho bệnh nhân đến chữa.

2050

Một người lính bản súng tự tận. — Chiều hôm qua, hồi 5 giờ rưỡi, một người lính Tây tên là Boyon Fr.ar.çois 34 tuổi, sau khi đã lấy súng và lính đạn đi gác như lệ thường, thì vào trong một cái buồng ở trại lính lấy súng bắn một phát vào đầu chết ngay lập tức. Chưa rõ vì lẽ gì mà người ấy tự tận. Sau khi các quan chức đã đến khám nghiệm thì xác đã cho đưa vào nhà thương Đồn-thủy.

Cái xâu dà ở Gia-lâm. — Về cái xâu dài ở Gia-lâm mà bản báo đã nói trong số ngày hôm qua thì nay được tin rõ như sau này :

Hồ 5 giờ chiều hôm 21, quan Cảm, quan huyện Gia-lâm cùng với linh tuần-cảnh, lính cơ điệu một xâu 20 người vừa đàn ông, đàn bà bắt được đánh sóc đà tại làng Sài-đồng, điều qua các phố, người nhảy xem đông lắm. Nguyên tại làng Sài đồng năm xưa nay vẫn có đám bạc, song chỉ chung quanh hàng tổng, nên còn giữ được ; mới độ hơn mươi hôm nay thì nghiễm-nhiên thành một cái đại-sòng, con bạc Hanoi sang như nước chảy, buổi sáng, buổi chiều, xóc chừng 50 cái xe vào tàng. Đám này có phải bắt thì các quan-viên đợi, quan-viên cái cũng chột đạ được ít lâu, nhưng chẳng lại tìm nơi khác, chẳng dám bén mảng đến sòng nầy nữa.

Ngọc-soan

Ngoại Y-tế — M. Phạm-gia Đệ, thầy thuốc thứ sai bong nằm tại Thái-bình và đổi tạm đi Ninh-bình thì nay đổi đi Bắc-giang.

Hưu-trí. — Một hội-đồng có MM. Gallois-Montbrun quan phó sứ Bắc-giang làm chánh hội-đồng, Ng-bá-Tiếp trí phó Hoài-đức (Hà đông), Vũ-đình - Khôi trí-huyện Cẩm - giàng (Hải dương) làm hội-viên sẽ họp để xét xem có nên cho những viên-chức có tên sau này về hưu-trí vì bất-lực không, là :

MM. Đặng-ngọc-Điển, thông phán tỉnh Nam-định ; Ng-v-Mai, thông-phán tỉnh Thái-bình ; Ng-hữu-Đạm, thừa-phái Phúc-yên ; Ng-Chi, thừa-phái Hải-ninh.

Cách cước. — M Vũ-v-Tường, huấn đạo hạng ba, Hàn-lâm viện điển bạ, trợ tá tại phủ Lạng-giang (Bắc-giang) nay phải cách chức và thu cả bằng sắc.

Thuyên chuyển trong ngạch Hỏa-xa. — MM. Ng-ngọc-Ám, chef de gare Bắc-thủy đổi đi gare Yên-thái, Lý-xuân-Quý chef de gare Yên-thái đổi đi gare Cầu-giát, Trần-đức-Sinh chef de gare Cầu-giát đổi tạm về gare Vinh, Ng-đình-Phác quyền ở gare Vinh đổi đi chef de gare Bến-thủy, Vũ-đan-Quế chef de balle Cầu-bộ đổi đi chef de gare Mỹ-lý, Trần-v-Poãn chef de gare Hoàng-mai đổi đi Cầu-họ, Ng-đình-Nhẫn chef de gare Mỹ-lý đổi đi Hoàng-mai.

Các sinh-viên trường Thú-y được vào kỳ vấn-đáp có tên như sau này :

MM. Phạm-văn-Bông, Nguyễn-văn-Trữ, Lê-văn-Tu, Nguyễn-đình-Bảo, Nguyễn tiến-Thu, Lê-Trạc, Nguyễn-văn-Đắc, Đặng-trần-Dũng, Nguyễn-văn-Chuy, Võ-phu Dự, Nguyễn-hữu-Vinh

Thứ hai này, hồi 8 giờ sáng bắt đầu thi kỳ vấn-đáp.

Thảo nào không nói chuyện được với Haiphong. — Đêm 20 rạng 21 Juin đường giây điện-thoại Hanoi Haiphong lại bị cắt trộm mất hơn 100 cân giây đồng. Chúng cắt cả 4 giây vào quãng địa-phận làng Đông-xa và Cu-đ nh thuộc về huyện Văn-lâm. Đã lâu nay vì điện thoại hay bị cắt trộm cho nên các vàng nhà quê có giây, đồng mấy qua, quan địa-phương đã sức triển phòng rất là nghiêm ngặt, lại cách một quãng xa lại có một điếm canh, thế mà quân trộm vẫn lấy được thì cũng là thật. Trước kia còn ngờ là có dân vì thù hằn mà cắt đi để đổ vạ cho người, nhưng cứ luôn mấy thế thì chắc là không phải thù hằn mà là kẻ trộm lấy giây bán cho những hàng đồng phá ra làm đồ đồng.

Hiệu Nam-Bảo đổi chỗ

Tôi có lời bá cáo để các qui khách đã thân tình cố hiểu biết cho rằng : tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đồ vàng bạc ở phố hàng Đào, số 16 Hanoi, cho bà Nhạc tôi lên là Đệng-thị-Trường, có lời đương đàng tự tử cũng ; cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các qui-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin viết thư hay là thân đến bản-hiệu để có quản lý nghênh tiếp cũng như tôi. Xin các ngài chiếu cố cho.

Các thân bằng cố hữu có cần hỏi riêng việc gì với tôi, xin viết thư hay là thân đến chơi với tôi ở tại phố hàng Da, số 40 Hanoi thì lẽ làm ân lý lắm.

Kính cáo

NGUYỄN-HỮU-QUÝ.

40, Rue des Cuirs, 40, Hanoi.

茂MAO-SENG盛

67, Rue Jean-Dupuis (rue Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 245

Hiệu lồi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chẫn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong lòng khách.

Có cả gạch xây nhà bán.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 HẬU-THỊNH kính cáo.

MUỐN DÙNG ĐIỆN ĐỂ THẮP ĐÈN TRONG NGÀY HỘI 14 JUILLET 1923

Hiện nay các công-sở đã lấy nhiều đèn để thắp trong ngày hội 14 Juillet. Song công-ty có lời kính cáo để các nhà mua điện biết rằng nhà nào muốn lấy điện thì phải nói trước, hạn đến ngày 10 Juillet là cùng, sau ngày ấy công-ty không nhận nữa.

Nhà nào muốn dùng thêm bao nhiêu đèn phải nói rõ cho công-ty biết.

VIỆC BẮC-KỲ

CAO-BẰNG

Dịch trâu bò. — Các thổ lệ dịch trâu bò đã nổi trong nghị-định ngày 16 Janvier 1923 thì nay thi-hành cả ở địa-hạt thôn Ban-ro xã Na-lan châu Thạch-an tỉnh Cao-bằng.

NINH-BÌNH

Ai-tiu. — Có tin rằng cụ thân-phụ ông Phạm-văn-Điện, là Công-chánh cán sự ở Nam-định, mới tạ thế ngày 19 Juin tại làng Rí-ninh, huyện Kim-sơn, cụ hưởng thọ ngoại lục tuần.

Vậy xin có mấy lời chia buồn với qui quyến.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH HÓA

Tai-hại về trận mưa vừa rồi. — Trận mưa vừa rồi thiệt hại về mùa màng thì phủ huyện nào cũng có hại, nơi nhiều nơi ít, không bị nhà là không, nhưng hại về người và nhà cửa, thì duy có bọt huyện Hậu-lộc làng Diêm - phố bị sông nước bể đánh lên trôi đi mất hơn 34 cái nhà, và chừng 50 cái mộ, phải 115 cái nhà của bị đổ sập xuống, nhưng không trôi mất ; tại mất hơn bốn năm mẫu đất lở xuống bể.

Người làng đó kể cả nam phụ lão ấu có tới hai ngàn người, bây giờ phải xin sang làng Yên-giáo ở đỗ, thiệt hại lắm, ngày đêm quan trên có tới khám và thấy tình cảnh như vậy định cấp cho ít nhiều tiền.

Về bọt phá Tiên-gia thì có một cái thuyền bị đắm trong có độ hơn mười người, hiện mới tìm được có bốn cái xác trôi dạt vào bờ bể, còn bao nhiêu thì chưa biết ra sao.

VINH

Về qui quốc. — Quan chánh Công-sứ Méténrean đi thị biệt tỉnh Vinh đáp chuyến xe-lửa đi Hanoi 6 giờ 50 sáng hôm 20 Juin để về nghỉ qui-quốc. Các quan tỉnh đi tiễn ngài mãi đến tận gare Cầu-giát. Nhân-dân trong hạt suốt hai bên đường xe-lửa đều cảm ơn và hay bài vọng tiễn đông.

興CHẤN-HƯNG振

Hiệu GIỤ-ÍCH tức là Công-ty CHƯƠNG-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây để các nhà đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, các viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ gửi gửi biếu ngay.

2040

PHÒNG-THÍ-NGHIỆM - BỆNH

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

CỦA QUAN

Thương thọ độ nguỉ đăng Bắc đầu bội-tinh Nguyên chuyên trị ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 5 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 00

Phòng thăm bệnh tại PHỐ HÀNG GIA-LONG, 32.

GIÂY NÓI SỐ 236

2018

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẦY

58 bis, phố Ke-diêu (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tỉnh cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922.

Có catalogue riêng gửi khách muốn xem xin viết thư hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

教珀乐必盛開草卷圖

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thần sinh mát, mà chóng khỏi, bất cứ là trẻ con người lớn, hễ phải lở sâu quảng lâu ngày chẳng khỏi, thêm lên ăn tai, khắt tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, bất kỳ là khỏi cả, lọ nhỏ giá 0$ 50, lọ vừa giá 0$ 15, mua buôn chiết số trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc sao răng, thuốc đau bụng kinh nước, thuốc bảo hoàn hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỹ hơn các thứ thuốc cùng tên của các tỉnh hiệu đã nhiều nơi mua bán đã bán lá. Các nơi đã ăn-định số bán bộ như sau này : hiệu *Mọc-Bình-Tư*, 136, phố hàng Bông, 56 bán bảo lẻ, 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Hóa-Đường*, 83, hàng Bông, nhà in *Đông-kinh Ấn-quán*, 82, hàng Gai, nhà in *Thực Nghiệp Ấn-quán*, 47, phố Bà Kiện-hiêm, hiệu *Đông-Hưng-Viễn* bán sao-lên và hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành*, hiệu *Hanh-Hoa-Đường* bán bảo chế hàng Buồm, hiệu *Yên-Xuân-Đường* ảnh, 12, hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-Đường* lớn, 18, hàng Trống, hiệu *Thanh-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia Long*, 18, phố Tiêu-tam, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 60, hàng Bồ, hiệu *Quảng-Lợi*, 33 và hiệu *Bảo Hợp*, 37, phố Chợ nhỏ, 76, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phương-Đình*, 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-cảnh-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27, hàng Bát-đàn, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 81, và hiệu *Hưng-Thường*, 83, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 33, phố Khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Ích* 39, hàng Song Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Tân thái tỉnh Yên-bay, hiệu *Đức-xương* phố Việt lợi tỉnh Việt trì, hiệu *Đức-Phương*, 160, phố Đông-khê, Bắc-ninh, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phủ-lạng-thương, hiệu *Xuyên-Chi* nơi may to tỉnh Văn-giang, hiệu *Sanh-hoàng*, 41 Wing lok Hong kong. Các nơi bổ trên có bán bộ cả thuốc thấy treo ngoài và các thuốc nếu đông khác nữa, đều cũng hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Nay kính,
Dược sĩ hiệu VAN-XUÂN-ĐƯỜNG
88 bis, phố Tiền an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)
Cẩn bạch

4020

Muốn được SÁU TRĂM BẠC (600$)

thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỒ *của* HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*

Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi.

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy sẫn chỉ hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc lấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rắc-rối.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho tỉ giây điện khỏi cứ phải cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công ty làm giùm việc ấy cũng được.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾN

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

Mũ bằng liège có ở đâu làm được không ?

Chính ở hiệu **HAI-CHINH, 76, Phố Cầu-Gỗ, Hanoi,** hiện bây giờ đã làm được trước nhất.

HAI-CHINH

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

2042

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1 $ 00**

Thưa các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá hạ nào ở quan nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1 $ 00, nếu chiếu giá không hợt thời xin biếu cái kính giọng vàng có hộp xin xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay chân tốt thấy giữ			giá trước	8 $ 40	nay 4 $ 40
—	1đ	cả kim ly	—	6 00	3 00
—	1đ	kim thép và kim vàng	—	4 00	— 2 50
—	1đ	vuông thực xinh	—	5 30	— 4 20

Hà cái quý khách chiếu cố cho ở cái mà không hợt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đôi mắt ở 1 cái hộp đựng nhom lum vì cả tiền nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

2049 49, Phố hàng Ngang, HANOI

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ VÀ NHỮNG BỆNH ĐAU THẦN-KINH CỦA ĐÀN BÀ

Cái sức khỏe của đàn-bà con-gái thứ nhất là do ở bộ thần-kinh. Nếu đã mắc phải bệnh không ngủ, bệnh đật mình, bệnh hay nắng, bệnh đau lưng, bệnh thương gân, bệnh đau ngực, bệnh buồn rầu, bệnh khó thở, bệnh đau đớn, bệnh hồi rồi, các bệnh đó thường chuyển sang bệnh điên độ giấy, như thế thì nên uống thứ thuốc Neurinone. Thuốc này có chữa khỏi bệnh đau thần-kinh mà bệnh ấy làm cho người ta khổ sở ở đời, nào sinh ra bệnh thương gân và các bệnh khác tuyệt vì thần-kinh nữa. Ở các xứ nóng mà uống thuốc Neurinone này thì ngủ được ngon giấc.

Ở các hàng bánh-hỏi là đều có bán cả.

2050

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2 $ 25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÉS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấn có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi điều gì xin cứ viết thơ cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ông nói số 267

2072

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC 泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Kính trình qui-khách các tỉnh được biết rằng hiệu gia vàng cao ngoài thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giấy-thép về đặt trước độ 10 °/₀₀ mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.

2066

HOTEL LÊ-VIÊN

(HÀNG CƠM TÂY)

58, Amiral-Courbet (phố La-côm)

Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. — HAIPHONG

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội. Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thùng trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.

Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp qui-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH :

Một bữa ăn không rượu	0 $ 60
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	15.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đến nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày qui-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.

Có buồng cho thuê ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt-máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

2084 P. DIÊN, Chủ-nhân

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC QUININOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Tại tất cả các thuốc-điếm Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

Gửi mẫu tại tất cả các mai-sản-cổ

Nhà chế thuốc LACROIX, 23-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

Ông ơi, các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông cho dùng thuốc nhuận, tôn liền ma bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi tới.

Cả cước đi hơn một đồng một lần.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiement en timbres postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đời hiệu **CORONA** không bo bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc lấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI :

GUIONEAUD Frères

HANOI — HAIPHONG

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八十路門街蒲行內河東省

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ nghề rất tối như là quả cân chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đèn, vân vân. 2° Một bọn nhiều kính đủ các thứ mặt, một đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài là cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quí khán đến hỏi mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ treo chuông, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ châm-cứu, vân vân.

4° Một bọn chiếu sợ đầu sợ, lọ sợ, bát sợ, bì sợ đã thấy-tiền nay là hãy cảnh cũng được và tế bình vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Giá thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin báo hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cần các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các qui-khách cũng đã tường cả rồi.

Cần-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc :

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán : 0 $ 85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Đồ-da và hộ Hoàn kiếm trông sang

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng

178

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-điệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Phò-mã *Triệu-cầu* nghe nói, lắm-nỉ lắm gật đầu mà rằng :

— Công-chúa nói rất phải. Nhưng bọn cung-nữ và nội giám canh-thủ tại mộ *Phi-giao* thấy vậy, đều lấy làm kinh-hãi. Chúng tâu trình thiên-tử, nay thiên tử đã phái thêm quân-sĩ ra canh-thủ, và cấm bọn họ không được nói phao những chuyện hoang-đường.

Phò-mã *Triệu-cầu* cùng *Gia-tường* công-chúa, vợ chồng ly-biệt nhau trong 8 năm trời, bây giờ mới lại được một nhà sum-họp. Đêm lấy chuyện-trò rất vui-vẻ.

Đến canh 5 hôm sau, phò-mã *Triệu-cầu* trở dậy, mũ áo tiến triều. Ngày hôm ấy là ngày vua *Anh-tôn* làm lễ phục-vị. Nghỉ-tiết trong triều náo-nhiệt lạ thường.

Khi vua *Anh-tôn* ra ngự triều, có truyền đọc một tờ chiến-thư như sau này :

« *Thừa thiên hưng vận, hoàng đế chiếu rằng* :

« *Khi trước thượng-hoàng mỗi-mệt, có giao việc nước cho trẫm, nhưng bấy giờ cũng chắc rằng tả phù hữu-bật, đã có các quan triều-thần*

« *Không ngờ Hoàng-phủ thiếu-hoa có vẻ, Doãn-thượng-khanh đi sứ, các bị lương-tướng đã xa vắng, mà tâm-thần trẫm khi ấy cũng hôn-mê*

« *Cái tội-ác tầy trời của trẫm, chết chẳng đáng thương, thế mà thượng*

« *hoàng cũng thái-hậu mở lượng*

« *hải-hà, giáng chỉ ân-xá, cho trẫm*

« *lại được phục-vị, để đổi lỗi tự-tận.*

« *Than ôi ! cha sinh mẹ dưỡng, ơ đất chở trời che, ngày nay thượng-*

« *hoàng và thái-hậu đối với trẫm, thật là đã cả công sinh dưỡng, lại có lượng che chở vậy.*

« *Phàm các quan văn võ triều-thần*

« *nên hết lòng giúp trẫm trên thờ*

« *hai cung, dưới trị muôn dân, để*

« *chuộc lại cái tội lỗi thuở trước.*

« *Nay trẫm xin gia tôn phụ hoàng*

« *làm thần-võ thái-thượng hoàng-đế;*

« *Mẫu-hậu làm Từ-nhân thái-thượng*

« *hoàng-hậu, Hàng-hậu lại làm chính-*

« *cung hoàng-hậu ; còn Hán-vương,*

« *Triệu-vương cùng Chu-vương đều*

« *gia phong thái-tấp, lại cho ở trong*

« *nom nội để hầu-hạ hai cung.*

« *Hoàng-phủ thiếu-hoa không con*

« *biết gia phong tước gì cho được,*

« *vậy từ nay miễn cho không phải*

« *triều-bái, mỗi khi vào gặt kiến*

« *thượng-cung, cho được đứng lễ*

« *quốc thích.*

« *Con trưởng Hoàng-phủ thiếu-hoa*

« *là phò-mã Triệu-cầu, gia phong*

« *Tương vương, trọng trấn Lưỡng-*

« *hồ ; con thứ hai là Triệu-phượng,*

« *gia phong Hình-vương ; con thứ*

« *ba là Triệu lân, gia phong Tấn-*

« *vương, trọng trấn Sơn-thiểu ; con thứ*

« *tư là Triệu-vương, gia phong Hộ bộ*

« *tả-thị-lang ; con thứ năm là Triệu-*

« *thụy, gia phong Phò-mã đô úy.*

« *Hầu thừa tướng là Nguyễn long-*

« *quang gia phong Trung-vương ;*

« *Bình-giang-vương là Hùng-hiệu*

« *gia phong Tấn-vương ; con tướng*

« *tướng-hiệu là Hàng-khôi phong*

« *được kế tập làm Bình-giang vương.*

« *Nếu Hàng-khôi-phương không về*

« *thì sẽ cho người con thứ hai là*

« *Hàng khôi-thân được kế tập.*

« *Sinh-mẫu Triệu-lân là Lưu-yên-*

« *ngọc cũng sinh-mẫu Triệu-thụy là*

« *Tô-anh-tuyết cũng đều được gia*

« *phong. Mạnh-gia-tinh được gia*

« *phong Lương-vương, còn là Mạnh*

« *khôi và Mạnh đức cũng đều được*

« *gia phong.*

« *Con Doãn thượng-khanh là Doãn-*

« *thượng-chí phong Công-bộ thượng-*

« *thư. Vệ-đăng - bưu phong Lâm-*

« *giang-hầu ; Lưu-qui phong Tinh-*

« *trung-hầu ; Cao bí phong Thọ địa-*

« *hầu ; Trương-vinh phong Long hồ*

« *tướng quân.*

« *Các quan văn võ trong triều cùng*

« *quan các tỉnh ngoài đều được gia*

« *thăng hai cấp, và ban thưởng đồ*

« *ngân-bạch. Lại xá thuế cho thiên-*

« *hạ trong 3 năm, Lễ sự-mậu, Thẩm-*

« *nhân bá Phương khanh đều được*

« *gia phong quan-chức.*

« *Khâm thử ! »*

Khi tờ chiếu-thư tuyên-đọc xong, các quan văn võ triều-thần đều phục-phục mà tạ-ơn rằng :

— Thượng-hoàng vạn tuế ! thái-hậu vạn tuế ! thánh thiên-tử vạn vạn tuế !

Phò-mã *Triệu cầu* cùng em là *Triệu-lân* lại qui xuống tâu rằng :

— Muôn tâu bệ-hạ ! Thần đẳng đã dự hàng quốc-thích thì dầu tận trung báo quốc cũng không phải là công. Vậy thần-đẳng chỉ xin cung chức ở trong triều, để hết sức khuyên-mã mà mong chút báo-đền, còn việc phiên phong thái ấp thì thần-đẳng không dám lạm nhận.

Hai người cố sức tâu xin, vua *Anh-tôn* bất-đắc-dĩ cũng phải ưng-thuận. Hồng thấy *Nguyễn long-quang* tướng-công cũng lục lạy tâu rằng :

— Muôn tâu bệ-hạ ! Quan lại-bộ thượng-thư là *Tân-sĩ thăng* khi trước vì cớ sức can-ngăn việc lập giám quốc mà bị cách chức, nay xin bệ-hạ giáng chỉ lại dụng, để tỏ cái lòng chí công.

Vua *Anh tôn* chuẩn tấu. Các quan văn-võ lại tạ tại ra. Hãy giờ *Mạnh-gia-linh* tướng-công cũng cả tâu vua *Anh-tôn* xin về thăm quê-nhà, *Mạnh-lệ-quân* vương-phi quyết định theo đi, hiện đã sửa-soạn đủ các đồ hành-lý.

Mạnh lệ-quân vương-phi vào nam nội các-tử thái hậu. Thái-hậu ngắm nghỉ châu-xói trong lòng mà phán rằng :

— *Mạnh-lệ-quân* em ơi. Em trở về quê-nhà thăm hai thân, ta không thể đi được, cũng xin gởi lời kính chúc người được trường-thọ. Lại xin cầm-tạ cái công khó-nhọc của *Mạnh-gia linh* tướng-công đã hết sức đi tìm thượng-hoàng. Ngày nay thiên tử phục-vị, cần phải có các bậc lão-thành giúp đỡ, vậy em nên khuyên *Mạnh gia linh* tướng công mau mau lại trở về kinh-đô, để phụ-tá thánh-triều.

Mạnh-lệ-quân vương-phi sụp lạy xin vâng mệnh. Trong khi từ biệt, hai bà thái-phi đều đa nước mắt khóc, nhất là *Hàng-hậu* lại càng giọt lệ chứa-chan

Hàng-hậu nói với *Mạnh lệ-quân* vương-phi rằng :

— Thân-mẫu ơi ! thân-mẫu vì con mà phải giam cầm trong cung bấy nhiêu năm trời, lại hết lòng trông-nom thuốc thang để chữa cho con được hoàn-hảo. Ơn sẹ con chưa chắt đền-báo, bây giờ thân-mẫu đi với bố con mà đi. Thân-mẫu về thăm quê-nhà thì con không dám can-ngăn, nhưng thân-mẫu cũng nên mau mau tiến kinh để khiến con khỏi ngày đêm phiền-muộn.

Mạnh-lệ-quân vương-phi nói :

— Hoàng-hậu nên giữ-gìn thân-thể, tôi đi chẳng qua chỉ trong chừng năm hoặc một năm thì lại sẽ trở-dậy. Bây giờ công-việc trong triều, đều chính đốn yên cả. Bình-quyền hiện đã có *Hàng vương* chưởng quản. Và *Doãn-thượng-khanh* tướng-công nay mai cũng sắp về nước, là gì chẳng có người phò-tá thánh-triều.

(Còn nữa).

Imprimerie du Trung-Bắc-Tan-Van

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)